REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U OSIJEKU

K-73/94-118

P R E S U D A

U IME REPUBLIKE HRVATSKE !

Županijski sud u Osijeku u vijeću sastavljenom od suca Ante Budiće kao predsjednika vijeća, suca tog suda Terezije Strepački, te sudaca porotnika Antuna Rakina, Ivana Ratkovića i Rese Mubaremi, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Zlate Poljak, u kaznenom predmetu protiv optuženika Milana Miljkovića i drugih, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, povodom optužnice Okružnog državnog odvjetništva Osijek br. KT-171/94 od 30. kolovoza 1994. godine, nakon održane glavne, javne rasprave, u prisutnosti zamjenice Okružnog državnog odvjetnika Elizabete Ambruš, branitelja po službenoj dužnosti Vlaste Šimenić-Kovač i Berislava Krnica, oboje odvjetnici u Osijeku, dana 25. svibnja 1995. godine,

p r e s u d i o j e

1 OPTUŽENI: MILAN MILJKOVIĆ, zvani "Šuber", sin Jove i Marije r. Sikilić, rodjen 15. siječnja 1967.g. u Šodolovcima, Općina Osijek, zadnjeg poznatog boravišta u Osijeku, Sjenjak br. 11, sada nepoznata boravišta, Srbin, ranije sudjen presudom Općinskog suda Osijek od 31.5.1971. br. K-1166/70 na kaznu zatvora u trajanju od 2 mjeseca, uvjetno na jednu godinu, zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 2. KZ,

2 OPTUŽENI: ZORAN STOJČIĆ, sin Save i Zore r. Sukić, rodjen 2. siječnja 1966. g. u Koprivni, zadnjeg poznatog boravišta u Kopčivni, Ul. N. Alapovića 2, sada nepoznata boravišta, Srbin,

3 OPTUŽENI: PERAR STANIĆ, sin Nikole i Koviljke r. Zorić, rodjen 21. travnja 1959. g. u Šodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Ul. H. Dimić 6, sada nepoznata boravišta, Srbin,

OBNOVA (9) OPTUŽENI: ŽELJKO KESKENOVIĆ, sin Save i Olge r. Karas, rodjen 1951. godine u Šodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Trg JNA 12, Srbin, sada nepoznatog boravišta,

5 OPTUŽENI: ĐORĐE RKMAN, sin Petra i Ljubice r. Milović, rodjen 3. veljače 1956. g. u Sodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Sodolovcima, Ul. M. Pijade 19, sada nepoznata boravišta, Srbin, ranije suđen presudom Općinskog suda Osijek od 22.2.1988. broj K-1267/87 na novčanu kaznu u iznosu od 100.000 dinara, zbog kriviČnog djela iz čl. 163. st. 3. KZH,

zdt radi 6 OPTUŽENI: SIMO UTVIĆ, sin Milana, roden 20. listopada 1964. g. u Petrovoj Slatini, Općina Osijek, zadnjeg poznatog boravišta u Osijeku, Kordunaška 109, sada nepoznata boravišta, Srbin,

7 OPTUŽENI: MARINKO KOJČINOVIĆ, sin Jove, rodjen 3. travnja 1941. g. u Tovladiću, Općina Kotor Varoš, R BiH, zadnjeg poznatog boravišta u Koprivni, Ul. M. Alapovića 17, sada nepoznata boravišta, Srbin,

8 OPTUŽENI: NIKOLA PETKOVIĆ, sin Jovana i Rose r. [illegible], rodjenog 15. siječnja 19[illegible]. g. u Sodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Sodolovcima, Ul. N. Limić br. 4, sada nepoznata boravišta, Srbin,

9 OPTUŽENI: KAMENKO MILIĆ, sin Milana i Milke r. Stojanović, rodjen 20. lipnja 1968. g. u Sodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Sodolovcima, Ul. M. Pijade 75, sada nepoznata boravišta, Srbin,

10 OPTUŽENI: SAVO STOJČIĆ, sin Jovana i Stane r. Mišćević, rodjen 22. siječnja 1932. g. u Koprivni, zadnjeg poznatog boravišta u Koprivni, Ul. M. Alapovića 2, sada nepoznata boravišta, Srbin, ranije suđen presudom Okružnog suda Osijek od 29.12.1991. br. K-377/91 na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, zbog kriviČnog djela iz čl. 179. st. 1. KZ,

11 OPTUŽENI: LJUBOMIR ALAPOVIĆ, sin Miloja i Milice r. Erkić, rodjen 30. kolovoza 1938. g. u Koprivni, zadnjeg poznatog boravišta u Koprivni, Ul. M. Alapovića br. 52, sada nepoznata boravišta, Srbin,

12 OPTUŽENI: MILORAD RADIĆ, sin Dragutina i Smiljke r. Radišić, rodjen 4. listopada 1965. g. u Osijeku, zadnjeg poznatog boravišta u Sodolovcima, Ul. narodnog fronta 12, sada nepoznata boravišta, Srbin,

OBNOVA 13 OPTUŽENI: GORAN VUŠUROVIĆ, sin Gojka i Milosave r. Mlić, rodjen 29. studenog 1967. g. u Sodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Sodolovcima, Ul. M. Pijade 10, Srbin, sada nepoznata boravišta,

OBN.

(15) OPTUŽENI: PERO KLIĆKOVIĆ, sin Branka i Milice r. Parandović, rođen 2. kolovoza 1953. g. u Šodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Ul. narodnog fronta 37, sada nepoznata boravišta, Srbin,

15 OPTUŽENI: JOVAN VICKOVIĆ, sin Dušana i Drage r. Vuković, rođen 25. travnja 1966. g. u Osijeku, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Trg JNA br. 9, sada nepoznata boravišta, Srbin,

OBN.

(16) OPTUŽENI: MARINKO STANKOVIĆ, sin Branka i Milojke r. Gligorić, rođen 11. kolovoza 1955.g. u Kablovima, općina Gelinac Donji, R BiH, zadnjeg poznatog prebivališta u Šodolovcima, Ul. narodnog fronta 14, sada nepoznata boravišta, Srbin,

OBN.

(12) OPTUŽENI: VUJO HALAVANJA, sin Petra i Ilinke r. Orešćanin, rođen 7. listopada 1953. g. u Šodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Trg JNA 8, sada nepoznata boravišta, Srbin,

16 OPTUŽENI: ĐORĐE VUJANOVIĆ, zastavnik tzv. JNA u miru-vini, zadnjeg poznatog boravišta u Beogradu, sada nepoznata boravišta, ostali podaci nepoznati,

19 OPTUŽENI: ZDRAVKO KOJČINOVIĆ, sin Luke i Ilinke r. Garić, rođen 30. kolovoza 1966.g. u Šodolovcima, zadnjeg poznatog boravišta u Šodolovcima, Ul. proleterskih brigada br. 4, sada nepoznata boravišta, Srbin,

k r i v i s u

što su u vremenu od točno neutvrđenog dana u srpnju 1991. godine do 5. svibnja 1992. godine s privremeno zauzetog teritorija - sjesta Ada, Ernestinovo, Koprivna, Markuševca i Šodolovci, za trajanja oružane agresije na Republiku Hrvatsku, I-okr. Milan Milković kao komandant štaba tzv. teritorijalne obrane Šodolovci, II-okr. Zoran Stojčić kao komandant štaba tzv. teritorijalne obrane Koprivna, a ostali okrivljeni kao članovi tzv. teritorijalne obrane, oružane postrojbe pridružene tzv. JNA i šatničkim paravojnim skupinama, u više navrata iz topova i minobacača pucali po sjestima Dakovo, Kešinci, Koritna, Mrzović, Semeljci i Vladislavci bez izbora vojnih ciljeva, a po civilnom stanovništvu i civilnim, gospodarskim, kulturnim, komunalnim i drugim objektima, sa ciljem da se stanovništvo usmrti, ozlijedi i zastraši, a objekti oštete i unište, što je protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. g. i odredbama Protokola II. uz ovu Konvenciju, kojom prilikom su usmrćeni civili Jozo Kurikavčić, Đuro

Gavran, Marija Kolar, Ana Kretaljenović, Josip Ivančić, Ruža Ivančić, Sanja Šokolović, Anica Maroši-Bišanić, Ivan Rajkovača i Ivan Tolj, teško i lako ozlijeđeni civili Anica Ivanović, Mato Ivanović, Vlado Rendulić, Luca Majer, Drago Lakić, Blaženka Medvedović, Josip Labudović, Stjepan Tečar, Mato Knić, Zvonimir Žagar, Pero Pevendca, Josip Vereš, Drago Dodžić, Ivan Miličević, Stefica Petin, Petar Kunštić, Mirela Šerf, Zdravka Kolić, Bernardica Šaček, Stjepan Josipović, Josip Miler, Nikola Jurković, Anica Belak, Josip Biberović, Blaženka Biberović, Katica Šarlija, Tomislav Šarlija i Kata Mirković, a došlo je i do znatnog uništavanja i oštećenja kuća, gospodarskih i komunalnih objekata na ekonomiji PIK-a Đakovo u Kešincima i Šemeljcima, Poduzeća "Jasen" Đakovo, Centra mladih Đakovo, Poduzeća "Stjepan Gelj" Đakovo, Crkve "Srce Isusovo" i Samostana sestara "Sveti križ" u Đakovu,

10 ub - smrt
28 ub - pokrale stoku i dijelb

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijali civilno stanovništvo i nanosili ozljede tjelesnog integriteta, te protuzakonito i samovoljno uništavali u velikim razmjerima imovinu što nije opravdano vojnim potrebama,

čime su I.-XIX. optuženi počinili kривično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ RH,

te se optuženici (I.-XIX.) na temelju čl. 120. st. 1. OKZ RH,

o s u đ j u j u

OPTUŽENI MILAN MILJKOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI ZORAN STOJČIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI PETAR STANIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI ŽELJKO KEKKENOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI ĐORĐE REMAN NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 20 (DVADESET) GODINA,

OPTUŽENI SIMO UTVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI MARINKO KOJČINOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI NIKOLA PETROVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI KAMENKO MILIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI SAVO STOJČIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI LJUBOMIR ALAPOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI MILGRAD RADIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI GORAN VUŠUROVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI PERO KLIČKOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI JOVAN VICKOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI MARINKO STANKOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI VUJO HALAVANJA NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA,

OPTUŽENI BORDE VUJANOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA,

OPTUŽENI ZDRAVKO KOJČINOVIĆ NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA.

Na temelju čl. 90. st. 1. u vezi čl. 87. st. 2. t. 1., 6.,7. i 8. ZKP-a svi optuženici dužni su platiti na ime troškova kaznenog postupka solidarno oštećenima Sokolović Goranu i Bičanić Josipu 1.100,00 Kn, a ovome sudu solidarno 18.739,00 Kn, te paušalno svaki po 1.000,00 Kn.

Na temelju čl. 100. st. 2. ZKP-a oštećeni Poduzeće "Centar sladih" Đakovo, Samostan časnih sestara "Svetog križa" Đakovo, Ivan Šerfez, Petar Devenica, Josip Vereš, Josip

Biberović, Nikola Ogrebić, Andrija Kiš, Pavo Mijačević, Stjepan Tečer, Katarina Žagri, Stjepan Jozipović, Mijo Krajtner, Ivo Gradištanac, Božo Dubravac, Katica Šarlija, Marija Andrišek, Đuro Grabović, Hrvoje Kuna, Jure Prakalo, Marko Lončarević, Mato Hes, Ivo Orkić, Stipe Bošnjak, Janja Penava, Ilija Augustinović i Slavko Hradarić sa svojim imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju se na parnicu.

Obrazloženje

Okružni državni odvjetnik u Osijeku svojom izmijenjenom optužnicom optužio je Milana Miljkovića i dr. (I.-XIX), zbog kriviČnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, činjenično bliže opisano u izreci ove presude.

Sukladno rješenju ovoga suda od 28. listopada 1994.g. broj Kv-218/94 (K-73/94) svim je optuženicima suđeno u odsutnosti, temeljem čl. 290. st. 3. ZKP-a.

Optuženici nisu ispitani.

U dokaznom postupku saslušani su svjedoci Jozo Kurikavčić, Đuro Gavran, Tomislav Tolj, Ivan Šerfez, Anđa Ivančić, Petar Đevenica, Josip Vereš, Josip Biberović, Marko Augustinović, Ivica Augustinović, Zdenko Mijatović, Mato Škvorc, Vlado Rendulić, saslušan je sudsko-medicinski vještak dr. Zorislav Kraus, uz suglasnost stranaka pročitani su prijašnji iskazi svjedoka Josipa Lebudovića, Luke Ivančića, Nikole Ogrebića, Andrije Kiša, Pave Mijačevića, Josipa Bičanića, Stjepana Tečera, Mate Kuića, Katarine Žagri, Stjepana Jozipovića, Mirele Šerf, Bernardice Šaček, Ive Gradištanca, Bože Dubravca, Zdravke Kolić, Nevenke Galić, Ane Žirdum, Katice Šarlija, Marije Andrišek, Đura Grabovića, Hrvoje Kuna, Jure Prakalo, Marka Lončarevića, Mate Hes, Ive Orkić, Stipe Bošnjak, Janje Penava, Ilije Augustinović i Slavka Hradarića, pročitani su: zapisnici o očevidu, cjelokupna medicinska dokumentacija za oštećene, dopisi odnosno izvješća Doma zdravlja Đakovo i Opće županijske bolnice Slavonski Brod, dopis Općinske komisije za popis i procjenu ratne štete Đakovo od 15.3.1993. g., izvod iz kaznene evidencije za optuženike, izvod iz prekršajne evidencije za optuženike, dopis Općinske komisije za popis i procjenu ratne štete Đakovo od 26.4.1993. g., zapisnik o obdukciji pok. Tolj Ivana, računi Poduzeća "Energa" iz Đakova, izvršen je uvid u sve fotografske elaborate koji čine sastavni dio spisa.

Nakon provođenja citiranih dokaza u ovom kriviČnopravnom slučaju, čime su utvrđene sve bitne i pravno relevantne činjenice, sud je našao da je optužnica Okružnog državnog odvjetništva osnovana.

Notorno je da je na temelju provedenog referenduma od 25.6.1990. g. Republika Hrvatska proglasila suverenost i tada počinje otvorena oružana agresija od strane Republike Srbije i tzv. JNA na Sloveniju, a zatim još žešće na Republiku Hrvatsku. Ratne se operacije vode već od 15.8.1990. godine, kada je krenula pobuna srpskog stanovništva kod Knina, najprije podizanjem barikada i prekidom komunikacija. Rezultat pobuna srpskog pučanstva na svim područjima Hrvatske gdje su sudjelovali u strukturi stanovništva bilo je neprizmavanje vlasti Republike Hrvatske i osnivanje paradržavne tvorevine tzv. "Republika srpska krajina", u istočnim i sjeveroistočnim dijelovima Hrvatske formirali su tzv. "Srpsku oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srijem". Po planu i scenariju idejnih tvoraca i začetnika koji su upravljali iz Beograda (Slobodan Milošević i dr.) ove je tvorevine trebalo uklopiti u veliku Srbiju, što je bio krajnji cilj toga plana, nakon što se oružanom agresijom pomoću ondašnje JNA zauzme prostor do zamišljene crte. Bio bi to etnički čist prostor jer bi se svekoliko nesrpsko pučanstvo, preostalo nakon fizičke likvidacije, protjeralo s tih prostora.

Pobunjeni Srbi pomoću različitih paravojnih formacija i ondašnje JNA u ljeto i jesen 1991. godine okupirali su, između ostaloga, i mjesta Ada, Ernestinovo, Koprivna, Markušica i Sodolovci, što su pripadali bivšim općinama Osijek i Vinkovci, a graniče s bivšom općinom Đakovo.

Saslušanjem svjedoka, pomoću zapisnika o uvidjaja, fotografskim elaboratima, medicinskom dokumentacijom, izvještajima Komisije za popis i procjenu ratne štete, nalazom i mišljenjem sudsko-medicinskog vještaka dokazano je da je u razdoblju od srpnja 1991. pa do 5. svibnja 1992. godine iz privremeno okupiranih mjesta, u više navrata, agresor oružano djelovao iz artiljerijskih oruđa (tenkovi, topovi i minobacači) po mjestima Đakovo, Kešinci, Mrzović, Koritna, Semeljci i Vladislavci, te da je usmrćeno više civila, teško i lako ozlijeđeno više civila, oštećeno ili uništano mnogo stambenih, gospodarskih, komunalnih i sakralnih objekata.

Svjedok Jozo Kurikavčić je iskazao da je dana 21. rujna 1991. g., oko 19 sati, za vrijeme topničkog napada na selo Koritnu iz pravca Markušice i Koprivne smrtno stradao njegov otac Josip Kurikavčić vraćajući se iz skloništa svojoj kući. Istom prilikom ozlijeđeni su susjedi Mato i Anica Ivanović i Manda Brga, također civili. Istom prilikom je oštećeno najmanje desetak kuća u selu.

Svjedok Đuro Gavran je iskazao da je dana 22. rujna 1991. godine, oko 14,30 sati, za vrijeme topničkog napada iz pravca Šodolovaca na selo Koritnu smrtno stradao njegov sin Đuro Gavran.

Svjedok Goran Sokolović je iskazao da je dana 4. svibnja 1992. godine oko 19 sati u Đakovu za vrijeme topničkog napada od eksplozije granate smrtno stradala njegova

supruga Sanja Sokolović, a svjedok Josip Bičanić da je istoga dana od iste granate smrtno stradala njegova supruga Anica Maroši-Bičanić.

Svjedok Ivan Šerfez je iskazao da je dana 4. travnja 1992. godine u Đakovu za vrijeme topničkog napada na ovo mjesto iz pravca sela Markušice i Šodolovaca od eksplozije granate smrtno stradala njegova kćerka Ana Šrataljenović.

Svjedok Tomislav Tolj je iskazao da je dana 30. studenog 1991. g. oko 11 sati prilikom artiljerijskog napada na Vladislavce smrtno stradao njegov brat Ivan Tolj, star 60 godina. Granata od koje je brat stradao vjerojatno je pala na cestu blizu njega. Umro je na putu do bolnice.

Svjedok Anđa Ivančić je iskazala da je dana 8. travnja 1992. godine na ulici u Đakovu od udara granate ispaljene s okupiranog područja smrtno stradala njena majka Ruža Ivančić, a prema iskazu svjedoka Luke Ivančića istovremeno i od iste granate smrtno je stradao i njegov sin Josip Ivančić.

Nadalje, civili Ivan Rajkovača i Marija Kolar smrtno su stradali pogođeni prilikom artiljerijskih napada iz privremeno okupiranih sjesta, što je dokazano medicinskom dokumentacijom te nalazom i mišljenjem vještaka dr. Zorislava Krausa.

Svjedok Josip Labudović je iskazao da je teško tjelesno ozlijeđen na ulici u selu Koritna prilikom artiljerijskog napada.

Svjedok Josip Vereš je iskazao da je dana 8. travnja 1992. godine u Đakovu vozeći autobus teško tjelesno ozlijeđen djelovanjem eksplodirane granate prilikom napada na grad. Postao je 100% invalid i radno je potpuno nesposoban.

Svjedok Stjepan Tečer je iskazao da je dana 4. travnja 1992.g. oko 6 sati u Đakovu na putu u sklonište ozlijeđen, a kuća i osobno vozilo su mu oštećeni, tako da šteta iznosi najmanje 6.000 DEM.

Svjedok Petar Đevenica je iskazao da je dana 8. travnja 1992. g., oko 14 sati, u Đakovu vozeći se u svom osobnom automobilu od gelera eksplodirane granate zadobio teške tjelesne ozljede, a vozilo mu je potpuno uništeno, čime mu je prouzročena šteta u iznosu od najmanje 3.000 DEM.

Svjedok Josip Biberović je iskazao da su dana 4. svibnja 1992. g. , oko 19 sati, u Đakovu teško tjelesno ozlijeđeni on i njegova supruga Blaženka, te njegov sin Krunoslav Biberović, a iste zgode je više osoba poginulo.

Svjedok Mato Kuić je iskazao da je dana 4. travnja 1992. g., oko 6 sati, u Đakovu zadobio lake tjelesne ozljede dok je se nalazio u podrumu za vrijeme artiljerijskog napada.

Svjedok Vlado Rendulić je iskazao da je dana 25.12. 1991. g. u noći teško tjelesno ozlijeđen dijelovima artiljerijskog projektila. Pogođen je na stazi ispred roditeljske kuće u selu Mrzović, gdje je bio u posjeti. Zbog pretrpljenih ozljeda ostao je invalid sto posto.

Svjedokinja Katarina Žigri je iskazala da je dana 4. travnja 1992. g., oko 6 sati, u Đakovu njezin sin star sedam mjeseci ozlijeđen od galera granate.

Svjedokinja Katica Šarlija je iskazala da je dana 4. svibnja 1992. godine, oko 19 sati, u Đakovu zadobila teške tjelesneozljede, a ozlijeđen je i njezin sin Tomislav star 2 godine. Tom prilikom u Đakovu je poginulo troje ljudi.

Svjedokinja Bernardica Šaček je iskazala da je dane 8. travnja 1992. g., oko 15 sati, u Đakovu nalazeći se u autobusu od krhotina granate zadobila lake tjelesne ozljede.

Svjedok Stjepan Josipović je iskazao da je dana 8. travnja 1992. g., oko 15 sati, u Đakovu od krhotina granata lako tjelesno ozlijeđen, a teško je ozlijeđen njegov punac Josip Miler, dok je na kući pretrpio materijalnu štetu od najmanje 12.000 DEM.

Svjedokinja Mirela Šerf je iskazala da je dana 8. travnja 1992. godine, oko 14 sati, u Đakovu od krhotina granate zadobila laku tjelesnu ozljedu.

Iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka dr. Zorislava Kranza proizlazi da su smrtno stradali Jozo Kurikavčić, Đuro Gavran, Marija Kolar, Ana Brataljenović, Josip Ivančić, Ruža Ivančić, Sanja Sokolović, Anica Maroši-Bičanić, Ivan Rajkovača i Ivan Tolj, a teške i lake ozljede zadobili su Anica Ivanović, Mato Ivanović, Vlado Rendulić, Luca Majer, Drago Likić, Blaženka Medvedović, Josip Labudović, Stjepan Tečer, Mato Kuić, Zvonimir Žigri, Pero Bevenica, Josip Vereš, Drago Dodžić, Ivan Miličević, Štefica Petin, Petar Kumštić, Mirela Šerf, Zdravka Kolić, Bernardica Šaček, Stjepan Josipović, Josip Miler, Nikola Jurković, Ankica Belak, Josip Biberović, Blaženka Biberović, Katica Šarlija, Tomislav Šarlija i Kata Mirković. U većini slučajeva radi se o eksplozivnim ozljedama, a kod nekih oštećenika su nastali prijelomi ili druga vrsta ozljeda zbog iskakanja iz vozila odnosno sklanjanja od iznenadnih artiljerijskih napada.

Svjedok Nikola Ogrebić je iskazao da je kuća njegova oca Ante Ogrebića, koja se nalazi u selu Vladislavci, dana 25.12.1991. g. prilikom topničkog napada na to selo iz pravca Šodolovaca, Koprivne i Ernestinova, pogođena i u cijelosti sa svim stvarima koje su se u njoj nalazile uništena te mu je pričinjena šteta od najmanje 50.000 DEM.

Svjedok Andrija Kiš je iskazao da je dva navrata i to 1.1.1992. i 3.1.1992. g. prilikom topničkog napada na

selo Semeljci iz pravca Šodolovaca njegova kuća pogođena projektilima i time mu pričinjena šteta u iznosu od najmanje 15.000 DEM.

Svjedok Pavo Mijačević je iskazao da je u proljeće 1992. g. jednog dana predvečer iz pravca Markušice doletjela granata i pala u njegovo gospodarsko dvorište oštetivši mu gospodarske objekte, strojeve i voćnjak nanijevši mu time štetu u iznosu od 5.000 Kn.

Svjedok Mijo Krajtner je iskazao da je dana 23.4.1992. godine oko 17 sati na njegovu kuću u Đakovu pao jedan teški projektil ispaljen s okupiranog područja oštetivši mu kuću i nanijevši mu štetu u iznosu od oko 25.600 DEM.

Svjedok Ivo Gradištanac je iskazao da mu je za vrijeme topničkog napada na selo Koritnu iz pravca Šodolovaca uslijed eksplozije granate oštećena kuća i time nanesena šteta od najmanje 4.000 DEM.

Svjedok Božo Dubravac je iskazao da mu je prilikom topničkog napada na selo Našice iz pravca Šodolovaca u travnju ili svibnju mjesecu 1992. g. jedna granata pala na kuću pričiniviši mu time štetu u iznosu od najmanje 3.000 DEM.

Svjedok Andrija Aničić je iskazao da je prilikom topničkog napada na selo Kešinci u njegovu bašću palo više granata.

Svjedok Zdravka Kolić je iskazala da je dana 8.4. 1992.g. u 19 sati u Đakovu u Ul. Vladimira Nazora, za vrijeme dok je radila u kiosku poduzeća "Tisak", na desetak metara pala jedna granata i oštetila ga.

Svjedok Marija Andrišek je iskazala da je u rujnu 1991. i u svibnju 1992. njena kuća u Đakovu za vrijeme topničkih napada oštećena pogocima granata, a oštećen je i namještaj i osobni automobil, pa je nastala ukupna šteta od oko 4.000 DEM.

Svjedok Đuro Grabović je iskazao da je prilikom topničkog napada na selo Koritnu dana 5.5.1992. pogođena njegova kuća, te da je pretrpio štetu od oko 8.000 DEM.

Svjedok Hrvoje Kuna je iskazao da je za topničkog napada na Đakovo iz pravca Šodolovaca u travnju mjesecu 1992. godine od eksplozije granata oštećena njegova kuća i kuća njegova sina. Komisija je utvrdila da je na svakoj kući nastala šteta od po 6.000 DEM.

Svjedok Jure Prskalo je iskazao da je dana 4. svibnja 1992. godine prilikom topničkog napada iz pravca Šodolovaca u dvorište njegove kuće u Đakovu pala jedna granata počiniviši veliku materijalnu štetu na kući, na nusprostorijama i na poljoprivrednim strojevima. Pretrpio je štetu ukupno od oko 9.000 DEM.

Svjedok Marko Londarović je iskazao da su dana 7. i 8. travnja 1992. godine bili topnički napadi na Koritnu iz pravca Šodolovaca i nekoliko granata je palo na njegove imanje prilikom čega su veliku materijalnu štetu.

Svjedok Mato Kos je iskazao da je njegova imovina u Koritni stradala u dva navrata od topničkih napada iz pravca Šodolovaca i to početkom travnja i početkom svibnja 1992. g., kada su su pogodili kuću i staju, a u staji su ubijeni krava i tele, čime je pretrpio štetu od 7.000 DEM.

Svjedok Ivo Orlić je iskazao da je dana 4. svibnja 1992. g. prilikom topničkog napada na Koritnu iz pravca Šodolovaca granata pogodila njegovu kuću i time mu je nanesena šteta od oko 5.000 DEM.

Svjedok Stipo Šokčak je iskazao da je prilikom topničkih napada iz pravca Šodolovaca tijekom 1991. gđdine i u proljeće 1992. godine palo više projektila na poslovne objekte kooperacije PIK-a Đakovo u Koritni, te su pretrpili štetu u iznosu od 4.700 DEM.

Svjedok Janja Penava je iskazala da je tijekom 1991. godine i u proljeće 1992. godine prilikom topničkih napada iz pravca Šodolovaca od eksplozija granata oštećena njezina kuća u Koritni, te je pretrpila štetu od 4.000 DEM.

Svjedok Ilija Augustinović je iskazao da je dana 23. travnja 1992. godine prilikom topničkog napada iz pravca Šodolovaca na Đakovo granata pogodila njegovu kuću, čime je pretrpio štetu od 6.000 DEM.

Svjedok Slavko Kradarić je iskazao da je prilikom topničkog napada početkom travnja mjeseca 1992.g. iz pravca Šodolovaca granata pala u dvorište, te su je prouzročena šteta u iznosu od 1.500 DEM.

Na objektima koji su društvno vlasništvo šteta je nastupila na crpnoj stanici u Koritni, na ekonomijama u Kešincima, Semeljcima i Mrzoviću, na elektroenergetskoj mreži u Koritni, na lokalnoj cesti i na telefonskim vodama.

Iz izvješća Općinske komisije za popis i procjenu ratne štete Općine Đakovo od 15.3.1993. g. i od 26.4.1993.g. je vidljivo da ukupne štete od ratnih razaranja na području općine Đakovo iznose oko 23.076.379 DEM. U selu Koritna oštećeno je 238 stambenih objekata što čini 77% od ukupnog broja stambenih objekata u ovom selu, u Semeljcima su oštećene 52 stambene zgrade,u Kešincima 41 i u Mrzoviću 36, dakako kada se uzme u obzir dodatno razdoblje do 26.4.1993. g. ukupne štete su još veće.

Iz iskaza svjedoka Nevenke Galić, predstavnika oštećenog Poduzeća "Centar sjedila" iz Đakova, proizlazi da je poslovna zgrada ovoga poduzeća oštećena za vrijeme topničkog

napada na Đakovo dana 8.4.1992.g. oko 15 sati, a šteta iznosi oko 4.500 DEM.

Iz iskaza svjedoka Ane Žirdum, predstavnice Samostana časnih sestara u Đakovu, proizlazi da je za vrijeme topničkog napada na Đakovo dana 4.4.1992. g. oštećena crkva "Srce Isusovo" koja je u sklopu samostana, a šteta iznosi najmanje 5.500 DEM.

Glede ostvarene materijalne štete, odnosno razaranja stambenih i drugih objekata u inkriminiranom razdoblju iskaze svjedoka potvrdili su zapisnici o uvidjaju i fotografski elaborati u sudskom spisu.

Iz iskaza svjedoka Zdenka Mijatovića proizlazi da je tijekom 1991. godine radio u ispostavi Policijske stanice Đakovo u Šemeljcima i da mu je bila dužnost primati dojave o svim topničkim i drugim napadima s privremeno okupiranog područja na okolna hrvatska sela pa je ove događaje evidentirao. Poznato mu je da su artiljerijski napadi dolazili iz Ade, Markušica, Šodolovaca i Koprivne. Između ostalih evidentirao je i topnički napad izvršen 18.12.1991.g. na selo Koritnu kojom prilikom je tjelesne ozljede zadobila Marija Čeh, a oštećeno je i više kuća.

Za ocjenu uloge optuženih u opisanim događajima, odnosno za utvrđenje uzročne veze njihovog djelovanja sa opisanim posljedicama, važni su iskazi svjedoka Marka Augustinovića, Ivice Augustinovića i Mate Škvorca.

Svjedok Marko Augustinović je iskazao da je u vrijeme okupacije ostao živjeti u Šodolovcima, gdje ima kuću, sve do 17.2.1992. godine kada je s grupom Hrvata protjeran. Kretanje mu je bilo ograničeno i morao je obavljati razne fizičke poslove po zapovijedi. Čuo je da srpski pobunjenici iz Šodolovaca djeluju artiljerijskim oruđima koja su bila smještena na ekonomiji i blizu groblja. U Koprivni su navodno artiljerijska oruđa bila smještena na zidanjaku. Poznavao je optužene, većinu njih je viđao odjevene u uniforme paravojske i milicije tzv. "Krajine" i s oružjem. Jovan Vičković je uz Željka Keskanovića bio jedan od pokretača otpora hrvatskoj vlasti u Šodolovcima, kada su u kolovozu mjesecu 1991. g. u selo došli tzv. "šešeljevci". Vičković ih je vodio, u njega je na ulici upazio automatsku pušku i prijetio je, a s njim su tada bili i opt. Zdravko Kojdinović te Željko Petrović - brat opt. Nikole Petrovića. Opt. Goran Vušurović, zet, i opt. Marinko Stanković kao članovi posade pucali su iz minobacača, to je Vušurović sam pričao. Zna da su opt. Milan Miljković, Đorđe Riman i Đorđe Vujanović bili u tzv. "komandi sela".

Svjedok Ivica Augustinović je iskazao da je i nakon okupacije nastavio živjeti u selu Koprivna, nedaleko od Šodolovaca, da je svakodnevno dolazio u Šodolovce u posjet

svjedoka Marka Augustinovića, da je 17.2.1992. g. protjeran s grupom Hrvata a nedugo prije protjerivanja preselio ja se iz Koprivne u Šodolovce. Poznaje optuženike koji su bili organizirani u tzv. teritorijalnu obranu, kojom je najprije zapovijedao "Crnogorac", poslije njega glavni je bio opt. Milan Miljković, zatim opt. Đorđe Vujanović koji je došao iz Beograda, te opt. Đorđe Ekman.. U Koprivni je zapovjednik TO bio opt. Zoran Stojčić, a u Petrovoj Slatini je to bio opt. Šimo Ostvić. Opt. Željko Keskenović je bio član komande TO. Opt. Goran Vušurović (muž njegove sestre), Kamenko Milić, Jovan Vicković, Marinko Stenković kao članovi posade minobacača pucali su na selo Koritnu. Opt. Vujo Malavanja je djelovao u posadi topa kojeg su premještali iz Šodolovaca u Koprivnu i obratno.

Iz iskaza svjedoka Mate Škvorca proizlazi da je živio u Šodolovcima sve do 19.2.1992. kada je s grupom Hrvata protjeran. Okupatori su ga tretirali kao zarobljenika i bio je prisiljen raditi u radnoj jedinici na različitim fizičkim poslovima. Svi su optuženici bili angažirani u neprijateljskim jedinicama i nosili su uniforme. Opt. Milan Miljković je vršio funkciju tzv. vojvode odnosno zapovijedao je svim uniformiranim osobama u Šodolovcima. Opt. Zoran Stojčić vršio je istu funkciju u selu Koprivna. Opt. Željko Keskenović i opt. Pero Kličković su bili članovi štava TO. Opt. Đorđe Ekman bio je glavni organizator oružane pobune Srba u Šodolovcima protiv Republike Hrvatske i jedan od glavnih u vojnoj hijerarhiji u tom selu. Opt. Nikola Petrović je neko vrijeme bio zapovjednik sela Šodolovci, a potom je bio u štabu TO. Opt. Savo Stojčić je vršio funkciju zapovjednika sela Koprivna. Opt. Đorđe Vujanović iz bivše JNA s činom vodnika je neko vrijeme bio zapovjednik vojnih postrojbi. Opt. Ljubomir Alapović, opt. Milorad Radić i opt. Jovan Vicković bili su u početku obični vojnici, a kasnije pripadnici milicije tzv. SAO Krajina. Ostali optuženici su bili obični vojnici. Osim spomenutih bilo je i vojnika - rezervista iz Srbije. Ove oružane postrojbe imale su teško naoružanje - topove, tenkove i minobacače kojim su napadali hrvatska sela. Pobunjeni Srbi su gotovo svako veče iz Šodolovaca pucali artiljerijskim oružjima. Minobacači su neko vrijeme bili smješteni na njivi iza kuće Ekman Đorđa i odatle su pucali, a nakon što ih je Hrvatska vojska locirala minobacači su premješteni blizu središta sela, prema Vuki.. 4-5 tenkova bilo je ukopano na školskom dvorištu.

Prilikom ocjene dokaza sud je svim saslušanim svjedocima poklonio vjeru, jer su svoja osobna zapažanja izložili detaljno i argumentirano. Isto tako je nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka prihvaćen kao jedan od temelja za presudu jer objektivnost i stručnost nisu ničim dovedeni u sumnju tijekom postupka.

Prema tome, zaokruženi skup činjenica i podataka, prikupljenih tijekom provedenog postupka, dokazuju da su svi optuženici sudjelovali u ratnom zločinu protiv civilnog stanovništva, bilo kao naredbodavci, ili kao izvršitelji, na način opisan u izreci ove presude.

Iskazi saslušanih svjedoka, zapisnici o uvidjaju, te fotografski elaborati ukazuju da su počinitelji djelovali artiljerijskim oruđima bez izbora vojnih ciljeva, sa ciljem da se stanovništvo usmrti, ozlijedi i zastraši, a objekti oštete i unište. Sve je to protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. g. i odredbama Dopunskog Protokola uz Ženevsku konvenciju od 12. kolovoza 1949.g. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II.).

Očigledno je u konkretnom slučaju da zločinački doprinos pojedinih optuženika nije jednak, ovisno od uloge pojedinaca u hijerarhiji, odnosno različiti su stupnjevi krivično-pravne odgovornosti pojedinaca, a što treba naći odraza i kroz kaznu.

Slijedom svega izloženog u radnjama svih optuženih stječu se sva objektivna i subjektivna obilježja krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, pa su zbog toga oglašeni krivim i osuđeni na kazne kao u izreci presude.

Prilikom odmjeravanja kazne pojedinim optuženicima sud je uvažavao odlučne okolnosti, u smislu čl. 37. OKZ RH, koje utječu na visinu kazne. Za optužene Milana Miljkovića, Đorđa Ikmana i Savu Stojčića sud uzima otegotno posebice da su ranije osuđjivani. Izrečene kazne, po uvjerenju suda primjerene su težini počinjenog krivičnog djela te stupnju krivično-pravne odgovornosti svakog pojedinog optuženika.

Odluka o troškovima krivičnog postupka temelji se na odredbi čl. 90. st. 1. ZKP-a. Sud je obvezao sve optuženike da solidarno plate oštećenim Sokolović Goranu i Bićanić Josipu troškove zastupanja po odvjetniku u iznosu od 1.100,00 Kn, ovome sudu solidarno da naknade izdatke za vještačenje i za svjedoke u iznosu od 18.739,00 Kn, te da paušalno svaki plati po 1.000,00 Kn, što je srazmjerno složenosti i trajanju postupka.

Po čl. 100. st. 2. ZKP-a sud je oštećenike koji su postavili odštetni zahtjev u krivičnom postupku u cijelosti uputio na parnicu jer podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov za dosuđjenje zahtjeva.

Iz navedenih razloga presuđjeno je kao u izreci.

U Osijeku, 25. svibnja 1995. godine.

ZAPISNIČAR PREDSJEDNIK VIJEĆA

Zlata Poljak,v.r. Ante Budić,v.r.

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude mogu stranke, branitelji optuženih i oštećeni izjaviti žalbu u roku od 15 dana po prijemu pismenog otpravka presude.

U korist optuženog žalbu mogu podnijeti i bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojenik, usvojitelj, brat i sestra.

Oštećeni može pobijati presudu samo zbog odluke suda o troškovima kaznenog postupka.

Žalba se podnosi u 3 primjerka ovom sudu kao prvostupanjskom sudu, a o njoj odlučuje u drugom stupnju Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DOSTAVITI:

1. Okružno državno odvjetništvo Osijek, na br. KT-171/94
2. Optuženicima od I.-XIX. - putem oglasne ploče
3. Branitelj Vlasta Šimenić-Kovač, odvjetnica iz Osijeka
4. Branitelj Berislav Krnic, odvjetnik iz Osijeka

Za točnost otpravka - ovlašteni djelatnik:

Marijana Delalić

Presuda postala pravomoćna (za I-X opt.) dana 6. srpnja 1995. godine.

U Osijeku, 22. travnja 1996. godine.

22 April 1996.

Predsjednik vijeća

Ružica Šamota, v.r.

Za toč. otpravka - ovlašteni djelatnik:

Marijana Delalić